

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Součkové a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobce **Z. T.**, zastoupeného JUDr. Janou Kopáčkovou, advokátkou se sídlem náměstí Kinských 3, Praha 5, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, odbor azylové a migrační politiky, se sídlem Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 9. 2004, čj. OAM-3441/VL-10-P06-2003, vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 7 Az 37/2004, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 29. 6. 2005, čj. 7 Az 37/2004 - 45,

t a k t o :

I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**

II. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného označeným v záhlaví tohoto rozsudku nebyl žalobci (dále též „stěžovatel“) udělen azyl podle § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů; současně na něj nebyla vztažena překážka vycestování podle § 91 zákona o azylu. Žalovaný se jako předběžnou otázkou zabýval tím, zda je žalobce osobou bez státního občanství, jak prohlásil čestným prohlášením ze dne 27. 5. 2004, či zda je občanem Ruské federace, jak vyplývá z čestného prohlášení ze dne 17. 7. 2003 a dospěl k závěru, že žalobce je občanem Ruské federace a žádost o udělení azylu byla tedy posuzována ve vztahu k Ruské federaci. Podle žalovaného byla důvodem žádosti žalobce o azyl snaha o legalizaci pobytu na území České republiky; žalobce podle svých slov opustil zemi původu rovněž kvůli „protikavkazským“ náladám. Žalovaný uvedl, že žalobce netvrdil žádnou skutečnost svědčící o pronásledování za uplatňování politických práv a svobod. Ohledně snahy žalobce o legalizaci pobytu na území České

republiky žalovaný odkázal na instituty zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). K tvrzeným „protikavkazským“ náladám žalovaný uvedl, že žalobce neuvedl žádnou skutečnost vedoucí k závěru, že by byl v Ruské federaci pronásledován z důvodu rasy, národnosti, náboženství, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů, že by mu takové pronásledování přímo hrozilo nebo že by měl odůvodněný strach z pronásledování z některého z těchto důvodů; nebyly tedy splněny podmínky pro udělení azylu podle § 12 písm. a) a b) zákona o azylu. Žalovaný se dále vyjádřil k neudělení azylu podle § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona o azylu. Žalovaný se zabýval i překážkou vycestování podle § 91 zákona o azylu, neshledal však, že by žalobci hrozilo v zemi původu nebezpečí mučení, nelidského nebo ponižujícího zacházení nebo trestu; přitom odkázal mj. na rozsudky Evropského soudu pro lidská práva ve věcech Vilvarajah a Costello-Roberts.

Rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 29. 6. 2005, čj. 7 Az 37/2004 - 45, byla zamítnuta žaloba proti tomuto rozhodnutí žalovaného. K námitkám žalobce směřujícím do správního řízení soud uvedl, že ve správním spise je založen průkaz tlumočnice z jazyka arménského, v daném případě tedy nebylo nutné tlumočnicka ustanovovat. Soud dále uvedl, že obsahem správního spisu jsou dva datované protokoly o pohovoru, není tedy pravdou, že by protokol o pohovoru nebyl datován. Námitku, že žalovaný pochybil, když pohovor vedl v jazyce arménském, soud označil za účelovou, neboť žalobce ve správním řízení výslovně požadoval provedení pohovoru v tomto jazyce. K námitce žalobce týkající se nesprávného posouzení otázky jeho státního občanství soud uvedl, že žalovaný správně vycházel ze skutečnosti, že se žalobce v době rozhodné (tj. jeden rok od nabytí účinnosti zákona Ruské federace o státním občanství – tedy ode dne 6. 2. 1992 do dne 6. 2. 1993) státního občanství nevzdal, přičemž jinou skutečnost svědčící o zániku státního občanství žalobce neuvedl. Tvrzení žalobce o pozbytí státního občanství Ruské federace je nevěrohodné i z důvodu, že žalobce v průběhu řízení o udělení azylu zásadním způsobem měnil informace o svém státním občanství. Soud věc uzavřel tak, že žalovaný správně posoudil azylové důvody žalobce ve vztahu k zemi jeho státního občanství, tedy k Ruské federaci. Soud se v další části odůvodnění ztotožnil s názorem žalovaného, že důvodem žádosti žalobce o udělení azylu byla především snaha o legalizaci pobytu na území České republiky. Podle soudu žalobce v řízení o udělení azylu ani v žalobě neuvedl jediný konkrétní problém, který v Ruské federaci měl kvůli své národnosti. Ani skutečnost, že žalobce opustil Ruskou federaci v roce 1993 a od té doby se tam nevrátil, přičemž mezitím žil a pracoval ve Spojených státech amerických a v České republice, a v obou zemích měl povolen pobyt, svědčí o závěru, že podání žádosti o udělení azylu v České republice je pouze snahou o prodloužení legálního pobytu v České republice a nikoliv obavou z pronásledování. Žalobce podal žádost o udělení azylu poté, co mu nebylo uděleno občanství Spojených států amerických a uplynula mu platnost turistického víza v České republice. Soud se ztotožnil s názorem žalovaného, že žalobce měl využít spíše institutů zákona o pobytu cizinců. K tvrzení žalobce, že ve správním spise nejsou založeny podklady pro rozhodnutí, jmenovitě zprávy o zemi původu žalobce – informace Ministerstva vnitra Velké Británie a zpráva Ministerstva zahraničních věcí USA, soud uvedl, že žalovaný v dané věci neshledal důvody pro udělení azylu, aniž by věc posuzoval na základě informací o zemi původu žalobce. Nepřesnost v odůvodnění rozhodnutí žalovaného, že vycházel z informací, které shromáždil ohledně politické a ekonomické situace a stavu dodržování lidských práv v Ruské federaci, ačkoliv se z nich v dalším odůvodnění nevychází, nemá podle soudu vliv na zákonnost rozhodnutí žalovaného. K námitkám žalobce směřujícím proti rozhodnutí o neexistenci překážky vycestování podle § 91 zákona o azylu soud uvedl, že byla uplatněna po uplynutí lhůty pro rozšíření žalobních bodů ve smyslu § 71

odst. 2 s. ř. s. a proto k ní soud nepřihlédl. K námitkám proti neudělení humanitárního azylu soud odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 7. 2004, čj. 5 Azs 105/2004 - 72, s tím, že udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu je výsledkem správního uvážení a jeho přezkum je proto velmi omezený; do vlastní rozhodovací činnosti správního orgánu již soud ve správním soudnictví v takovém případě zasahovat nemůže. Ze všech uvedených důvodů Městský soud v Praze žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Ve včasné kasační stížnosti stěžovatel uplatnil důvody podle § 103 odst. 1 písm. b) a d) s. ř. s. Stěžovatel je přesvědčen, že se žalovaný ani soud dostatečně nezabývaly otázkou diskriminace žalobce z důvodu národnosti. V obou rozhodnutích se zdůrazňují zejména důvody ekonomické; ty sice žalobce uvedl, avšak současně s odkazem na diskriminaci z důvodu národnosti a místa narození. Stěžovatel uvedl, že je Armén narozený v Íránu. Žalobce na doklad svých tvrzení uvedl, že v K., kde žil, byli bezdůvodně zabiti dva Arméni, a tato událost byla impulsem pro odchod žalobce do USA, kde se rovněž setkal s diskriminací z důvodu místa jeho narození. Stěžovatel poukázal na to, že výskyt „protikavkazských“ nálad potvrdila i zpráva Ministerstva vnitra Velké Británie z října 2002 a zpráva Ministerstva zahraničních věcí USA ze dne 25. 2. 2004; těmito zprávami se však žalovaný zabýval pouze okrajově a hodnocení Ministerstva zahraničních věcí USA ve správním spise není založeno, což žalobce pokládá za vadu řízení. Žalobce dále namítl nedostatečné posouzení otázky udělení humanitárního azylu, když nebylo přihlédnuto k tomu, že žalobce se považuje za osobu bez státní příslušnosti, v Rusku mu byl zrušen trvalý pobyt a byl vyřazen z tamní evidence; navíc tato část rozhodnutí podle žalobce postrádá odůvodnění. Žalovaný ani soud se pak nevypořádaly s námitkou týkající se překážky vycestování podle § 91 zákona o azylu. Podle žalobce soud i žalovaný nesprávně zhodnotily důkazy a tvrzení žalobce a z toho vyvodily nesprávné právní závěry. Stěžovatel proto navrhl, aby rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 29. 6. 2005, čj. 7 Az 37/2004 - 45, byl zrušen a věc vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení; současně požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti popřel oprávněnost jejího podání, neboť má za to, že jeho rozhodnutí i rozhodnutí Městského soudu v Praze byla vydána v souladu s právními předpisy; přitom odkázal na správní spis, zejména na vlastní podání a výpovědi žalobce a na vydaná rozhodnutí. Všechny námitky stěžovatele uvedené v kasační stížnosti byly podle žalovaného již náležitě vypořádány v předcházejícím řízení, o čemž svědčí odůvodnění kasační stížností napadeného rozsudku. Žalovaný navrhl zamítnutí kasační stížnosti a nepřiznání odkladného účinku.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a stěžovatel v ní namítá důvody odpovídající § 103 odst. 1 písm. b) a d) s. ř. s.; rozsahem a důvody kasační stížnosti je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost není důvodná.

Prvním důvodem kasační stížnosti je důvod podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Podle tohoto ustanovení lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, měl napadené

rozhodnutí správního orgánu zrušit. Dalším důvodem kasační stížnosti byl důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., podle něhož lze podat kasační stížnosti z důvodu tvrzené nepřezkoumatelnosti rozhodnutí krajského soudu spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít tato vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Námitkou ohledně neudělení humanitárního azylu, s níž se Nejvyšší správní soud vypořádá v další části odůvodnění, byl uplatněn rovněž důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy tvrzená nezákonnost rozhodnutí spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné posouzení právní otázky spočívá v tom, že je na správně zjištěný skutkový stav aplikován nesprávný právní závěr, popřípadě je aplikován správný právní názor, který je však nesprávně vyložen.

K námitce, že žalovaný i soud nesprávně posoudily důvody stěžovatele pro udělení azylu spočívající v pronásledování z důvodu národnosti, neboť stěžovatel je Arménem narozeným v Í., Nejvyšší správní soud odkazuje na průběh řízení o udělení azylu, v rámci něhož stěžovatel, jak správně konstatovaly žalovaný i Městský soud v Praze, neuvedl žádnou skutečnost svědčící o tom, že by byl v Ruské federaci pronásledován z důvodů vymezených v § 12 zákona o azylu. Tvrzení stěžovatele, že vlast opustil proto, že v oblasti, kde v Rusku žil, byli bezdůvodně zabiti dva Arménci, nedával stěžovatel v průběhu řízení o udělení azylu do souvislosti s obavou z pronásledování své osoby, navíc by samo o sobě toto tvrzení týkající se třetích osob nemohlo být důvodem pro udělení azylu. Nejvyšší správní soud se ztotožnil s názorem žalovaného i soudu prvního stupně, že důvody žalobce o udělení azylu byly povahy ekonomické motivované snahou o legalizaci pobytu na území České republiky, a že tvrzení o „protikavkazské“ náladě v zemi původu žalobce nepodložil žádnými konkrétními tvrzeními; nebyl tedy dán žádný důvod pro udělení azylu taxativně vymezený v § 12 zákona o azylu.

Stěžovatel je dále přesvědčen o naplnění důvodů pro udělení humanitárního azylu, neboť podle něj nebylo přihlédnuto k tomu, že se považuje za osobu bez státní příslušnosti, v Rusku mu byl zrušen trvalý pobyt a byl vyřazen z tamní evidence; navíc tato část rozhodnutí podle žalobce postrádá odůvodnění. Institut humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu, podle něhož lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárních důvodů, jestliže v řízení o udělení azylu nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, je však výsledkem správního uvážení žalovaného a na jeho udělení není právní nárok. Rozhodnutí o neudělení humanitárního azylu tedy správní soudy přezkouvávají pouze v omezeném rozsahu, a sice z hlediska toho, zda žalovaný při rozhodování nepřekročil zákonné meze správního uvážení nebo je nezneužil a v případě, že shledá, že meze správního uvážení nebyly překročeny ani zneužity, je další přezkum tohoto výroku rozhodnutí vyloučen. Městský soud v Praze se přitom se skutečností, že na udělení humanitárního azylu není právní nárok, ve svém rozhodnutí vypořádal a neshledal pochybení v postupu žalovaného ohledně tohoto výroku. Pokud jde o tvrzené nedostatečné odůvodnění rozhodnutí o neudělení azylu, Nejvyšší správní soud se ztotožnil s názorem Městského soudu v Praze, že z rozhodnutí je patrné, co žalovaný považuje za důvod hodný zvláštního zřetele, a po tomto vymezení postupoval žalovaný v režimu správního uvážení, jehož přezkum správními soudy je pouze omezený.

Pokud jde o námitku žalobce týkající se absence zpráv o zemi původu žalobce ve správním spise, Nejvyšší správní soud plně odkazuje na výše uvedený názor Městského soudu v Praze, jenž se s touto žalobní námitkou v odůvodnění svého rozhodnutí obsáhle a přesvědčivě vypořádal a také zdejší soud dospěl k závěru, že absence zpráv o zemi původu

žalobce ve správním spise byla pochybením správního orgánu, které však s ohledem na to, že stěžovatel neměl žádné relevantní důvody pro podání žádosti o udělení azylu, nemá vliv na zákonnost rozhodnutí žalovaného ani na rozhodnutí Městského soudu v Praze.

Ohledně námitky žalobce, že žalovaný i soud nesprávně posoudily neexistenci překážky vycestování podle § 91 zákona o azylu, Nejvyšší správní soud poukazuje na skutečnost, že žalobní námitka týkající se této skutečnosti byla stěžovatelem v řízení před soudem prvního stupně uplatněna po uplynutí lhůty pro rozšíření žalobních bodů podle § 71 odst. 2 s. ř. s., podle něhož lze žalobu rozšířit na dosud nenapadené výroky rozhodnutí nebo ji rozšířit o další žalobní body jen ve lhůtě pro podání žaloby; proto se soud prvního stupně nemohl tímto opožděně uplatněným žalobním bodem zabývat. Protože nebyla tato námitka řádně uplatněna v žalobním řízení, nemohl se jí zabývat ani Nejvyšší správní soud v rámci řízení o kasační stížnosti, neboť podle § 104 odst. 4 s. ř. s. nejsou přípustné důvody kasační stížnosti, které stěžovatel včas neuplatnil v řízení před krajským soudem, ač tak učinit mohl.

Nejvyšší správní soud ze všech těchto důvodů kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). Za této procesní situace, kdy Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti rozhodl neprodleně po jejím obdržení a po nezbytném poučení účastníků řízení o složení senátu, se z důvodu nadbytečnosti již samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl soud podle § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s., neboť neúspěšnému žalobci náhrada nákladů řízení nepřísluší a žalovanému v souvislosti s kasační stížností žalobce žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly.

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. ledna 2006

JUDr. Marie Součková
předsedkyně senátu